

ПОЗИЦИЯ

Относно дебата за Общата селско стопанска политика след 2013 г.

Прилагането на ОСП на ЕС в България започна през предприсъединителния процес от 2001 г. чрез прилагане на Програма САПАРД. Тази програма даде своя принос за подготвяне на българското земеделие и за включването му в ОСП, съобразно стандартите на Общността за качеството на храните и защита на потребителите, здравето и доброто състояние на животните, условията на безопасност и хигиена на работното място, но имаше двусмислен/съмнителен принос по отношение на критериите за прозрачност и контрол при изразходване на средствата. Тя бе насочена предимно към преработвателната и хранително-вкусовата промишленост, но също и към инвестиции в земеделските стопанства за модернизация на отрасъла.

Опитът на България в оперирането по ОСП е повече от скромнен – само 9 години, в които трябваше да се адаптираме в движение.

Това обаче, не пречи да направим своите констатации и изводи за необходими промени. Доходите вследствие прилагането на ОСП в новите страни-членки са много ниски. По данни на оценители на програма САПАРД броя на работниците след инвестицията е намалял с около 24 %, докато около 75% са увеличили работната ръка, а от тях 88 % са повишили средния си доход, което говори за безспорната полза от провеждането и. От 2007 г. започна прилагане на Първи и Втори стълб на ОСП в България, а анализът показва значителни разлики във плащанията между старите и новите страни-членки.

Разпокъсаността на земята след промените и реформите в България през 2002 г. доведе до масова миграция от селските райони и тяхното обезлюдяване.

Липсата на защита на местното производство и неограничен внос на селскостопанска продукция от старите страни-членки в новите страни-членки доведе до свиване на местното производство, застрашава конкурентноспособността му и до изчезване на много от малките фермери и дребен бизнес, както и традиционни местни производства. Последниците от последните реформи на ОСП се отразиха особено в тютюневия сектор у нас – заетостта в много необлагодетелствани райони на страната бе драстично намалена.

Става ясно, че ОСП, въпреки осемте си реформи, в своята 48 годишна история не отговаря адекватно на съвременните социални и икономически тенденции, предизвикани от последиците от глобализацията, разширяването на Европа, климатичните промени, информационното общество, либерализацията и гъвкавостта на пазара, неравнопоставеността на големи и малки страни-членки, на едри фермери и дребни фермери и земеделски производители.

Не можем да не отбележим и развитието на индустриалните отношения, достиженията на социалния диалог и сигурността на работещите, които са все по-уязвими в тези условия и развихрила се икономическа и финансова криза.

Синдикатите в земеделието не могат и не бива да допускат да се подкопава европейския социален модел. Усилията ни в последните години са за утвърждаване на земеделски социален модел, в центъра на който са хората, работещи в отрасъла или живеещи в селските райони. Усилията ни трябва да продължат да са фокусирани върху качеството и достойнството на хората, които са избрали да живеят и да се препитават

от земята, съхранявайки и предавайки в бъдеще ценностите за опазване на околната среда, биоразнообразието и екологичното равновесие.

Като взе пред вид икономическата ситуация в България, предизвикателствата пред земеделието в страната;

Като отчита липсата на ясна позиция на държавата относно ОСП след 2013 към момента;

Като отчита високата социална цена, платена от работещите в отрасъла по време на грешно проведената реформа в българското селско стопанство по време на прехода;

Като се опира на дебата в организацията ФНСЗ относно ОСП,

ФНСЗ се присъединява към позицията на Европейската федерация на синдикатите от Хранителна промишленост, Земеделие и Туризм /ЕФФАТ/ и настоява

ОСП след 2013 г. да има:

- **Ясен социален принос** в сектор земеделие и селските райони чрез засилване действието на втория стълб на ОСП, който да гарантира обвързаност с **европейския земеделски модел**, като част от Европейския социален модел – многофункционално традиционно земеделие, което произвежда достатъчно по количество и качество храна, но и привличащо и задържащо населението в селските райони.
- **Социална обезпеченост на заетите в отрасъла**, което е обвързано със силен първи стълб на ОСП, с добре разработени икономически критерии – необходима е единна система на плащанията в ЕС, която гарантира равнопоставеност между отделните страни-членки. Нещо повече - плащанията за единица площ да са обвързани не само със земята, но и с броя наети в съответната ферма/предприятие. Равнопоставеността в нейните различни измерения – равнопоставеност в заплащането, равенство между половете, равнопоставеност в предлагането на и достъп до възможности – трябва да е в центъра на прилагането на ОСП.
- ОСП трябва да бъде координирана с другите политики на общността и особено с политиката по заетост и образование и иновации. ОСП трябва да е двигател на развиване на „зелени политики” в ЕС, да предоставя пространство и да поощрява „зелените работни места”.
- Опростени процедури и достъпност за ползвателите на всички нива.
- Инвестиции в административния капацитет, отговорен за прилагането на ОСП на национално ниво, за да се постигне повишаване на продуктивността и рационализация на земеделието, гарантиращи подходящ стандарт на живот на селското население, осигуряване на стабилни пазари и безопасни хранителни продукти и осигурявайки справедливи цени за потребителите.